

Sygn. akt I ACz 614/19

## POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Baran

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2019 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Banku (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko M. Ł.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej

na punkt II postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 1 kwietnia 2019 r.,

sygn. akt I C 869/18

postanawia:

***oddalić zażalenie.***

SSA Barbara Baran

Sygn. akt I ACz 614/19

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 1 kwietnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Krakowie w punkcie I. zwolnił pozwaną M. Ł. od obowiązku uiszczenia opłaty od apelacji w kwocie przewyższającej 1 000 zł, w punkcie II. w pozostałym zakresie wnioszek M. Ł. o zwolnienie od kosztów sądowych oddalił.

Sąd przytoczył, że pozwana uzasadniając swój wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych podała, iż utrzymuje się z emerytury wynoszącej 2 450 zł netto miesięcznie. Uzyskuje również dochody z pracy po 1 100 zł netto miesięcznie. Prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z mężem, który pobiera emeryturę w kwocie 900 zł miesięcznie, a także z pełnoletnią córką, która zarabia 1 650 zł netto miesięcznie i ma na utrzymaniu małoletnie dziecko. Podała, że sypia kredyt w kwocie 750 zł miesięcznie, na leczenie wydaje 350 zł miesięcznie. Posiada samochód o wartości 40 000 zł. Pozwana w toku niniejszego postępowania domagała się już zwolnienia od kosztów sądowych. Postanowieniem z 22 sierpnia 2017 r. została zwolniona od obowiązku uiszczenia opłaty od zarzutów w kwocie przekraczającej 2 000 zł. W ocenie Sądu Okręgowego z przedłożonego przez pozwaną oświadczenia majątkowego wynika, że jej sytuacja materialna poprawiła się w stosunku do tej, jaka była przedmiotem analizy sądów w 2017 roku. Dochody pozwanej wzrosły o 150 zł, a dochody jej męża o 50 zł. Co istotne – dochody zaczęła uzyskiwać jej córka, która poprzednio nie miała żadnych dochodów. Pozwana nabyła również drogi samochód, którego poprzednio nie posiadała. Sytuacja materialna rodziny nie może więc zostać uznana za szczególnie trudną. Biorąc pod uwagę, że bieżące dochody powódki nie są zbyt wysokie, ciąży na niej poważne zadłużenie a należna opłata od pozwu jest wysoka, w ocenie Sądu

Okręgowego zachodziła konieczność przyznania jej częściowego zwolnienia od kosztów sądowych. W ocenie Sądu pozwana jest w stanie uiścić kwotę 1 000 zł, która stanowi jedynie część jej jednomiesięcznych dochodów.

Postanowienie w zakresie pkt II zaskarżyła pozwana.

Skarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie:

- art. 102 ust. 1 u.k.s.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na nieudzieleniu zwolnienia pozwanej w całości od obowiązku uiszczenia opłaty od apelacji, pomimo zaistnienia ku temu przesłanek, co w konsekwencji doprowadziło do wydania zaskarżonego postanowienia,

- art. 101 ust. 1 u.k.s.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że pozwana ma środki finansowe na pokrycie kosztów sądowych w niniejszej sprawie, co w konsekwencji doprowadziło do oddalenia wniosku pozwanej o zwolnienie jej z ponoszenia kosztów sądowych w tym postępowaniu,

- art. 233 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i niedokonanie wszechstronnej oceny danych w oświadczeniu pozwanej i jednocześnie pominięcie przez Sąd I instancji wskazywanych przez pozwaną okoliczności, które w istotny sposób mogą uniemożliwiać uiszczenie opłaty od apelacji i co w konsekwencji doprowadziło do wydania skarżonego postanowienia.

W oparciu o powyższe pozwana wniosła o zmianę postanowienia poprzez zwolnienie jej w całości od poniesienia opłaty od apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. - Sąd Okręgowy dokonując oceny dowodów nie naruszył powołanego przepisu. Skuteczne postawienie zarzutu poczynienia błędnych ustaleń oraz naruszenia przez sąd zasady swobodnej oceny dowodów wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął to sąd doniosłości poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Taka ocena, dokonywana jest na podstawie przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, a nadto winna uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - wając ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Tak procedował Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie przy rozpoznaniu wniosku pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych. Zażalenie pozwanej opiera się na przedstawieniu odmiennej oceny tego samego materiału dowodowego i jest w tym zakresie nieskuteczne.

Sąd Apelacyjny podziela ocenę Sądu Okręgowego, że pozwana jest w stanie uiścić kwotę 1000 zł od której nie została zwolniona - bez uszczerbku w utrzymaniu siebie i rodziny.

Zgodnie z art. 102 ust. 1 u.k.s.c. zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych, stanowiąca wyjątek od zasady odpłatności postępowania sądowego, ma na celu umożliwienie osobom ubogim realizację przysługującego im prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Tym samym pomoc ta może być przyznana wyłącznie w sytuacji, w której niemożność poniesienia kosztów postępowania, w całości lub części, ma charakter obiektywny, na który strona nie ma realnego wpływu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 1987r., I CZ 26/87 oraz z dnia 4 lutego 2005 r., III SPP 11/05). Wskazuje się przy tym w orzecznictwie, że ze zwolnienia nie może korzystać osoba, która ma możliwość dokonania stosownych oszczędności, przewidując możliwość prowadzenia postępowania sądowego i ponoszenia z tego tytułu

określonych kosztów (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 1980r., I CZ 99/80, z dnia 24 września 1984 r., II CZ 104/84 - niepublikowane oraz z dnia 14 października 1983 r., I CZ 151/83).

Pozwana nie należy do osób, które z przyczyn od siebie niezależnych nie są w stanie uiścić kosztów sądowych – szczególnie, jeśli zważyć na zakres odmowy zwolnienia. Pozwana ma stały miesięczny dochód, który w świetle zasad doświadczenia życiowego przekracza koszty koniecznego jej utrzymania, a przy tym dochód ten przekracza trzykrotnie opłatę, od której nie została zwolniona. Członkowie jej rodziny posiadają własne dochody, które umożliwiają pokrycie kosztów ich miesięcznego koniecznego utrzymania.

Obowiązek uiszczenia kosztów sądowych wyprzedzany jest jedynie przez obowiązek pokrycia kosztów koniecznego utrzymania strony i jej rodziny. Obowiązku tego nie uchylają inne zobowiązania strony, w tym zobowiązania kredytowe.

Zaskarżone orzeczenie umożliwia pozwanej obronę swoich praw na drodze sądowej przez indywidualizację należnej opłaty, przy uwzględnieniu zachowania gwarancji zaspokojenia potrzeb koniecznych pozwanej i jej rodziny.

Tym samym bezzasadny jest zarzut naruszenia art. 102 u.k.s.c. oraz art. 101 u.k.s.c.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny postanowił jak w sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

SSA Barbara Baran